

Blog /článok 1: Rozhovor s riaditeľkou Slovenského domu CENTROPE Ing. Tatianou Mikušovou o tematických kultúrnych cestách, dopadoch pandémie COVID-19 a digitálnych technológiách v turizme.

1. Čo sa skrýva pod názvom „tematická kultúrna cesta“?

Tematická kultúrna cesta spája viacero atrakcií a lokalít kultúrneho dedičstva do unikátneho turistického produktu pomocou spoločnej témy. Kultúrne cesty môžu byť lokálne, cezhraničné alebo medzinárodné. Na území západného Slovenska máme viacero významných európskych tematických kultúrnych ciest ako sú *Cesta sv. Martina z Tours*, *Transromanica*, *Cesta železnej opony*, *Cyrilo-metodská cesta*, *Svätojakubská* a *Mariánska cesta*, *Európska cesta židovského kultúrneho dedičstva*. Každá tematická cesta ponúka návštevníkom jedinečný príbeh. Pozýva k spoznávaniu našich koreňov, dávnej i nedávnej histórie, významných osobností, rozmanitých lokalít a pamiatok kultúrneho dedičstva. Ponúka objavovanie, dobrodružstvo, relax i aktívne strávený voľný čas.

2. Aký význam majú tematické kultúrne cesty pre oblasť turizmu?

Tematické kultúrne cesty sú v súčasnosti veľmi žiadaným nástrojom rozvoja rôznych foriem turizmu. Ich potenciál spočíva najmä v sieťovaní a spájaní lokalít do jedného celku. Známe atrakcie tak môžu pritiahnúť pozornosť aj k tým menej známym lokalitám kultúrneho dedičstva. O rastúcom význame kultúrnych ciest pre rozvoj turizmu svedčí aj ich začleňovanie do rozvojových stratégií Európskych makroregiónov, certifikovanie stále nových kultúrnych ciest Rady Európy a otvorenie samostatnej iniciatívy s názvom Routes4U. Slovensko je v súčasnosti zapojené do troch certifikovaných Európskych kultúrnych ciest, hoci náš potenciál je omnoho vyšší.

3. Aká je úloha Slovenského domu CENTROPE pri rozvoji turizmu prostredníctvom tematických kultúrnych ciest?

Rozvoj turizmu a cezhraničnej spolupráce patrí k základnému poslaniu Slovenského domu CENTROPE, ktorého členmi sú tri samosprávne kraje – Bratislavský, Trnavský a Nitriansky. V tejto oblasti pôsobí už od roku 2008, má bohaté skúsenosti, výsledky i vybudované partnerstvá. Slovenský dom CENTROPE sa aktívne zapája do zviditeľňovania tematických kultúrnych ciest na území západného Slovenska prostredníctvom rôznych iniciatív. Spolupracoval na projekte rozvoja prírodno-poznávacej tematickej cesty DANUBE Islands v rámci programu INTERREG VA (SK-HU), na projekte Partnerstvá a aktívne inštitucionálne siete Cyrilo-metodskej cesty v moravsko-slovenskom pohraničí v rámci programu INTERREG VA (SK-CZ), a na rozvoji Európskej kultúrnej cesty Transromanica v spolupráci s Ministerstvom kultúry SR.

4. Aké hlavné problémy vidíte pri rozvíjaní turizmu prostredníctvom tematických kultúrnych ciest?

Problémom je najmä nízke povedomie domácich návštevníkov o existencii tematických kultúrnych ciest na našom území. Dôvody sú viaceré. Na jednej strane nám chýba jednotný zdroj komplexných informácií o tematických kultúrnych cestách a možnostiach rekreačného vyžitia pre turistov. Na druhej strane pozorujeme málo efektívny spôsob oslovovania návštevníkov regiónu s ponukou kultúrnych ciest. Začlenenie konkrétnej slovenskej lokality kultúrneho dedičstva do itineráru kultúrnej cesty pritom môže byť veľmi účinným nástrojom na jej zviditeľnenie. Stane sa tak však len za predpokladu, že začlenené lokalita dokáže túto svoju jedinečnú konkurenčnú výhodu využiť pri oslovovaní potenciálnych návštevníkov.

5. Badáte dopad pandémie COVID-19 na kultúrny turizmus?

Určite áno. Niektoré dopady pandémie sú negatívne, iné zas paradoxne pozitívne. Ľudia v uplynulých mesiacoch zmenili svoje turistické zvyklosti, a to v prospech domáceho turizmu. Túto skutočnosť treba jednoznačne vnímať ako výzvu a snažiť sa o udržanie si domácich návštevníkov aj potom, čo pandémia skončí. Okrem toho, pandémia zvýšila tlak na efektívnu prezentáciu turistických destinácií v on-line priestore. Statická prezentácia prostredníctvom web stránok lokalít kultúrneho dedičstva už dnes za účelom oslovenia turistov nepostačuje. Je potrebné uplatniť inovatívne a proaktívne digitálne nástroje na zvýšenie konkurencieschopnosti turistických atrakcií a na dosiahnutie lepšej adresnosti pri oslovovaní potenciálnych návštevníkov.

6. Aké inovatívne digitálne nástroje v turizme využíva Slovenský dom CENTROPE?

V turizme sa dnes využívajú rôzne interaktívne plánovače ciest, interaktívne story mapy, digitálne simulácie, ako aj animácie VR/AR. Slovenský dom CENTROPE už vyvinul viaceré digitálne story mapy pre lokálne, cezhraničné i medzinárodné kultúrne cesty, konkrétne Tourcentrope.eu (SK, CZ, HU, AT), Víňne cesty v regióne Centrope (SK, CZ, HU, AT), Výlety po vianočných trhoch (SK, CZ, HU, AT), Cykloturistika pri Dunaji (SK, HU), Splavovanie Malého Dunaja (SK), Letný vláčik Záhoráčik (SK) a Veľkomoravská misia sv. Cyrila a Metoda (SK).

7. Vysvetlite ako fungujú tieto interaktívne digitálne story mapy.

Story mapy slúžia ako virtuálne plánovače návštev širokej škály pamiatok a atrakcií. Sú to digitálne aplikácie, ktoré využívajú mapy, text a multimédiá na prezentáciu konkrétnych lokalít a ich príbehov vrátane okamžitého prístupu ku geografickým údajom turistickej oblasti. Sú určené pre netechnické publikum, postačí iba inteligentné zariadenie (smartphone, tablet, počítač) a prístup na internet. Technológia story máp dokáže súčasne integrovať aj dostupné údaje z geografického informačného systému, ako je doprava, stravovanie a ubytovanie. Story mapy dávajú potenciálnym turistom silnejší zmysel pre miesto, ilustrujú priestorové vzťahy a zvyšujú vizuálnu prítťažlivosť zahrnutých atrakcií.

8. A digitálne animácie VR/AR?

Digitálne animácie VR/AR dokážu návštevníkovi sprostredkovať dobový vizuál kultúrneho dedičstva, a to i v prípade, že sa uchovalo iba vo fragmentárnej podobe. Návštevník sa pri turistickej atrakcii pripojí k špeciálnej aplikácii pomocou zosnímania QR kódu cez mobilný telefón alebo tablet, ktorá mu umožní "preniesť sa" do konkrétnej historickej doby. Návštevník dokáže pred sebou pomocou mobilu snímať prostredie atrakcie, pričom sa mu na displeji zobrazuje digitálna vizualizácia historického objektu. Animácie zároveň umožňujú aj priestorové (3D) premietanie digitalizovaného obrazu a vytváranie iluzórnych prostredí vo forme digitálnych replík historických lokalít, objektov i postáv.

9. Aké digitálne novinky na podporu turizmu chystáte do budúcnosti?

V súčasnosti realizujeme projekt „Oživenie a rozvoj domáceho cestovného ruchu prostredníctvom tematických kultúrnych ciest s využitím digitálnych interaktívnych nástrojov vrátane virtuálnej a rozšírenej reality (VR/AR)“ podporený Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR z programu na podporu regionálneho rozvoja pre subjekty územnej spolupráce v roku 2020 (Zmluva č.1338/2020 o poskytnutí dotácie na projekt). Zámerom projektu je posilniť a udržať si záujem domácich návštevníkov zatriktívením kultúrneho dedičstva regiónu a zefektívnením oslovenia domácich cieľových skupín pomocou inovatívnych digitálnych interaktívnych nástrojov vrátane rozšírenej a virtuálnej reality. V rámci projektu pripravujeme komplexný interaktívny web o tematických kultúrnych cestách a digitálne animácie rozšírenej reality na vybrané lokality kultúrneho dedičstva na území západného Slovenska.

